

پژوهش‌های دانشگاهی در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی

■ حامد علیپور حافظی

دانشجوی کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان

نوروزی، یعقوب. ارزیابی رابط کاربر در صفحات وب فارسی کتابخانه‌های دیجیتالی ایران و ارائه الگوی پیشنهادی. پایان نامه دکتری، به راهنمایی نجلا حریری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، سال ۱۳۸۸.

رابط کاربر کتابخانه‌های دیجیتالی در عملکرد مطلوب این کتابخانه‌ها نقش تعیین‌کننده‌ای دارد و کتابخانه‌های دیجیتالی زمانی می‌توانند عملکرد مطلوبی داشته باشند که کاربران بتوانند تعامل مناسبی با آن‌ها برقرار کنند. هدف تحقیق حاضر ارزیابی رابط کاربر در صفحات وب فارسی کتابخانه‌های دیجیتالی ایران و تعیین میزان انطباق آنها با معیارهای مربوطه و ارائه الگوی پیشنهادی برای تقویت نکات مثبت و رفع نقایص موجود است. در مراحل مختلف تحقیق با استفاده از روش دلفی ۱۰ معیار (جستجو، انسجام، راهنمایی، راهبری، طراحی، تصحیح خطا، نمایش اطلاعات، کنترل کاربر، زبان رابط و سادگی)، شامل ۱۱۴ مولفه برای ارزیابی انتخاب شدند و با استفاده از روش پیمایش تحلیلی ارزیابی صورت گرفت. جامعه مورد مطالعه شامل ۱۱ کتابخانه دیجیتالی بود که ۵ مورد از آنها خود ساخته (تیبان، دیده، ایرانداک، مرکز منطقه‌ای، دانشگاه علم و صنعت) و ۶ مورد خریداری شده (دانشگاه شیراز، مرکز مخابرات، پژوهشگاه نیرو، دانشگاه امیرکبیر، موسسه نشرامام و دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران) هستند. نتایج تحقیق نشان داد که در مجموع از بین کتابخانه‌های دیجیتالی مورد مطالعه و از جمع کل امتیازات مربوط به معیارهای ده‌گانه مورد بررسی (۹۲۵/۴۱ امتیاز)، کتابخانه دیجیتالی تیبان با کسب ۶۹۹/۸ (٪۷۵/۶۲) امتیاز از مجموع امتیاز کل معیارهای مورد بررسی بیشترین امتیاز را بدست آورده است. کتابخانه‌های دیجیتالی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران (ایرانداک) با کسب ۶۶۲/۵ (٪۷۱/۵۹) امتیاز و دانشگاه امیرکبیر با کسب ۶۵۲ (٪۷۰/۴۶) امتیاز در رتبه‌های دوم و سوم قرار دارند. از سوی دیگر کتابخانه‌های دیجیتالی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری با کسب ۴۴۱/۳ (٪۴۷/۶۸) امتیاز، دانشگاه علم و صنعت با کسب ۴۷۹/۷ (٪۵۱/۸۴) و دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران نیز با کسب ۴۸۳/۵ (٪۵۲/۲۵) امتیاز به ترتیب کمترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند. براساس آزمون فرضیه‌های پژوهش به غیر از یک کتابخانه (کتابخانه دیجیتالی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری) سایر کتابخانه‌ها بیش از ۵۰٪ متوسط امتیاز کل هر معیار را بدست آوردند. همچنین اختلاف معناداری در ارزیابی بین رابط کاربر کتابخانه‌های دیجیتالی خودساخته و خریداری شده مشاهده نگردید. در پایان نیز براساس نتایج بدست آمده الگوی پیشنهادی برای رابط کاربر کتابخانه‌های دیجیتالی ایران ارائه شد.

تلخابی، مهدی. بررسی رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه اراک در استفاده از اینترنت. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی یعقوب نوروزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، سال ۱۳۸۸.

توسعه اینترنت و فن‌آوری اطلاعات در جوامع علمی و تحقیقاتی موجب دگرگونی‌های گسترده‌ای شده و استفاده از فن‌آوری مزبور فعالیت‌های علمی پژوهشگران را تحت تاثیر قرار داده و امکان دسترسی به اطلاعات و منابع مختلف، متنوع و روزآمد علمی را در کمترین زمان و با هزینه کم و با سرعت برای کاربران خود فراهم ساخته است. هدف این پژوهش، بررسی رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه اراک در استفاده از اینترنت می‌باشد. بعلاوه تفاوت رفتار اطلاع‌یابی آنان در حوزه‌های علوم انسانی، علوم پایه، فنی مهندسی و کشاورزی بررسی شده و ارتباط عواملی همچون مرتبه علمی، مهارت‌های زبانی و رایانه‌ای جامعه آماری، با رفتار اطلاع‌یابی آنان مورد مطالعه قرار گرفته است. روش تحقیق این پژوهش از نوع پیمایشی، جامعه مورد مطالعه، اعضای هیئت علمی دانشگاه اراک و ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسش‌نامه بوده است.

امینی سابق، ناهید. بررسی رضایتمندی اعضای هیئت علمی از خدمات کتابخانه دانشگاه آزاد اسلامی تبریز. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی سعید غفاری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، سال ۱۳۸۸.

رضایت استفاده کنندگان از خدمات ارائه شده می‌تواند معیار مناسبی برای ارزیابی میزان موفقیت مراکز اطلاع رسانی باشد. بدون شک تحقیق ماموریت و رسالت دانشگاه بوده و کتابخانه نیز ابزار آن تحقیق به‌شمار می‌رود، با توجه به این‌که اعضای هیئت علمی هر دانشگاه نقش اساسی در امر آموزش و پژوهش به حساب می‌آیند و این‌که کتابخانه‌های دانشگاه در پیشبرد اهداف پژوهشی نقش سازنده‌ای دارند لذا محقق در این مطالعه به دنبال آن بوده که رضایتمندی اعضای هیئت علمی را از نوع ارائه خدمات کتابخانه مورد سنجش قرار دهد. بنابراین این تحقیق با هدف بررسی میزان رضایتمندی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز از خدمات ارائه شده کتابخانه بوده و در این راستا محقق عوامل و متغیرهای متعددی از جمله منابع موجود، امکانات فیزیکی، قوانین و مقررات حاکم و همچنین رفتار پرسنل کتابخانه را بر رضایتمندی مراجعه کنندگان مطالعه و تحلیل نموده است. روش کار این تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی است.

هاشمی، سید محمد. بررسی وضعیت کتابخانه‌های مساجد استان مازندران در سال ۱۳۸۷. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی سید حسین میرجود، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران. سال ۱۳۸۸.

این تحقیق با هدف شناساندن وضعیت موجود کتابخانه‌های مساجد استان مازندران در سال ۱۳۸۷ صورت گرفته است. در این راستا، معرفی نوع مدیریت، میزان تخصص نیروی انسانی، وضعیت بودجه، ساختمان و تجهیزات، میزان و نوع منابع اطلاعاتی، انواع ارائه خدمات اطلاع رسانی لحاظ شده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که کتابخانه‌های مساجد استان مازندران از ابتدایی‌ترین وسایل و تجهیزات، مانند قفسه کتاب و نشریات، میز مطالعه، برگه دان، و سایر تجهیزات و لوازم سمعی و بصری و ضروری محروم می‌باشند. ۷۶ درصد از کتابخانه‌ها دارای محلی مجزا و مستقل از ساختمان مسجد نمی‌باشند. فقط ۱۶ درصد کتابخانه‌های مساجد دارای سالن مطالعه هستند. ۸۰ درصد از کتابخانه‌ها فاقد نظام رده بندی جهانی بوده و فقط در تعدادی از کتابخانه‌ها، کتب بر اساس موضوعات کلی در قفسه‌ها جای داده شده‌اند. بیش از نیمی از کتاب‌ها و مجموعه، در ۷۵ درصد از کتابخانه‌های مساجد مذهبی هستند. بیش از ۷۵ درصد از مجموعه کتابخانه‌های مساجد را منابع فارسی به خود اختصاص داده است. و مجموعه منابع خارجی در کتابخانه‌های مساجد به میزان خیلی کم یافت می‌شود. ۸۴ درصد از کتابخانه‌های مساجد در ایام هفته زیر چهار ساعت باز می‌باشند. یک سوم از کتابداران شاغل در کتابخانه‌ها در زمینه کتابداری تخصصی ندارند. و هیچ‌گونه دوره آموزشی کتابداری را طی نکرده‌اند. و در اکثر کتابخانه‌ها مدیریت کتابخانه با کتابدار می‌باشد. در ۶۸ درصد از کتابخانه‌های مساجد هیچ‌گونه حق عضویت گرفته نمی‌شود.

و خدمات به صورت رایگان می‌باشد. در تمامی کتابخانه‌های مساجد سیستم دسترسی به منابع به صورت سیستم باز بوده است. بودجه ۶۰ درصد کتابخانه‌ها توسط کانون فرهنگی و هنری مساجد تامین می‌شود، و فقط ۲۴ درصد ساختمان کتابخانه‌ها مجزا از صحن مساجد می‌باشد و از این تعداد ۱۶ درصد دارای سالن مطالعه است. در پایان پیشنهاداتی نیز ارائه گردیده است.

صادقی نصب، ایرج. بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی دبیران مقطع متوسطه در دبیرستان های شهرستان اندیمشک در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۸، پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی عبدالحمید معرفزاده، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات خوزستان، سال ۱۳۸۸.

این پژوهش به بررسی نیازهای اطلاعاتی و رفتار اطلاع‌یابی دبیران مقطع متوسطه در دبیرستان‌های شهرستان اندیمشک پرداخته است. نوع تحقیق توصیفی و روش آماری پیمایشی است و ابزار گردآوری اطلاعات پرسش‌نامه می‌باشد. جامعه مورد تحقیق شامل ۵۴۰ نفر از دبیران دبیرستان‌های دولتی آموزش و پرورش شهر اندیمشک در سال تحصیلی ۱۳۷۸-۱۳۸۸ بوده است. از تعداد ۵۴۰ نفر بر طبق جدول کرجسی و مورگان ۲۴۰ نفر به صورت نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با کمک نرم‌افزار آماری اس.پی.اس. اس. صورت گرفت. نتایج نشان داد که بیشترین هدف و انگیزه دبیران از جستجوی اطلاعات: بالا بردن معلومات عمومی با ۶۷٪ می‌باشد. مهم‌ترین منبع رسمی کسب اطلاعات در دبیران، کتاب با ۸۳٪ می‌باشد. از منابع غیر رسمی کسب اطلاعات در دبیران، مشورت با همکاران با ۶۵٪ دارای اولویت است. اکثریت قریب به اتفاق دبیران ۹۵/۸۳٪ کتاب‌های درسی را جواب‌گوی نیازهای اطلاعاتی خود نمی‌دانند. دبیران منابع چاپی را با ۷۱٪ جهت رفع نیازهای اطلاعاتی خود بر منابع غیر چاپی با ۲۵٪ ترجیح می‌دهند. مهم‌ترین مشکل در جریان اطلاع‌یابی دبیران، کمبود وقت با ۵۷٪ می‌باشد. دبیران نقش اینترنت را در تامین نیازهای اطلاعاتی خود با ۸۱/۳٪ موثر می‌دانند و مهم‌ترین دلیل عدم استفاده از اینترنت راه نداشتن وقت کافی با ۳۰/۸۳٪ عنوان کردند. از نظر دبیران مهم‌ترین کمبود در کتابخانه محل کار، غنی نبودن منابع کتابخانه با ۸۲٪ بوده است. مهم‌ترین اولویت دبیران جهت استفاده از منابع اطلاعاتی مختلف، بالا بردن اطلاعات تخصصی با ۶۷٪ می‌باشد. بین دبیران زن و مرد از لحاظ علاقه بیشتر به اشکال مختلف اطلاعات و ارزیابی نقش اینترنت در تامین نیازهای اطلاعاتی دبیران و تاثیر موجود نبودن منابع اطلاعاتی در کتابخانه‌ها در ممانعت از دسترسی به اطلاعات تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

مظفری، طاهره. امکان‌سنجی ایجاد خدمات مرجع الکترونیکی در کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران با دیدگاه کاربر محور. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی فاطمه فهیم‌نیا. دانشگاه تهران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، آذر ۱۳۸۸

در این پژوهش به امکان‌سنجی ارائه خدمات مرجع الکترونیکی با توجه به نیازها و توانمندی‌های جامعه استفاده‌کننده و با لحاظ نمودن وضعیت کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران از بعد امکانات، نیروی انسانی و تجهیزات و بودجه پرداخته شده است. روش این پژوهش مطالعه موردی از نوع پیمایشی توصیفی می‌باشد. این پژوهش در دو بخش انجام گرفته است: بخش اول به نظرسنجی از کاربران و بخش دوم به بررسی امکانات و توانایی‌های کتابخانه می‌پردازد. جامعه پژوهش در بخش اول کاربران مقطع تحصیلات تکمیلی، و در بخش دوم کتابداران مرجع و مدیر کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران می‌باشد. برای گردآوری داده‌ها از سه پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده و داده‌ها با نرم‌افزار اس.پی.اس. اس. تجزیه و تحلیل شده است. نتایج بررسی نشان می‌دهد کاربران به فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی دسترسی دارند، آشنایی نسبتاً مطلوبی با این فناوری‌ها دارند و تمایل زیادی به دریافت خدمات مرجع الکترونیکی دارند. تمامی اجراکنندگان (کتابداران مرجع و مدیر کتابخانه) با ایجاد این خدمات در کتابخانه موافق هستند. کتابداران از لحاظ مهارت به‌طور کلی در سطح متوسط قرار دارند. کتابخانه از بعد مالی و فنی از شرایط مناسبی برای اجرای این خدمات برخوردار می‌باشد.

تراز، کورش. بررسی تاثیر شبکه اینترنت بر رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی عبدالحمید معرفزاده، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات خوزستان، سال ۱۳۸۸.

هدف اصلی این پژوهش، بررسی تاثیر شبکه اینترنت بر رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان است. روش تحقیق، پیمایشی و از نوع توصیفی است. جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شده است، همچنین جامعه مورد بررسی، اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد

بهبهان به تعداد ۲۴۰ نفر می‌باشد. روش استخراج یافته‌ها به صورت کلی در دانشکده‌ها است، روش تجزیه و تحلیل داده‌ها توصیفی است، استخراج نتایج با استفاده از نرم افزار اس.پی.اس.اس. انجام شده است و برای رسم نمودار از نرم افزار اکسل استفاده شده است. نتایج حاصل از پژوهش حاضر نشان داد که میزان استفاده از اینترنت در جامعه مورد بررسی بالا است. بین خدمات اینترنت از وب جهان گستر بیشترین استفاده صورت می‌گیرد، بیشترین تعداد (۵۰/۷ درصد) جامعه مورد بررسی، تاثیر اینترنت بر فعالیت های علمی و پژوهشی خود را زیاد و (۳۶ درصد)، این تاثیر را خیلی زیاد بیان نموده‌اند. بنابراین سهم اینترنت در فعالیت‌های علمی و پژوهشی اعضای هیئت علمی واحد بهبهان، (۸۶/۷ درصد) بوده است، هدف جستجوی اطلاعات از اینترنت انجام کارهای پژوهشی است و سرعت کم اینترنت مهمترین مانع استفاده مطلوب از اینترنت است. در رابطه با پرسش‌ها و پاسخ اعضای هیئت علمی، استفاده از اینترنت بر رفتار اطلاع یابی و فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی تاثیر قابل توجهی داشته، به نحوی که بهره جویی از شبکه ی مزبور در تالیف و ترجمه مقاله با ۶۴ درصد و اجرای طرح پژوهشی با ۵۰ درصد قابل ملاحظه می‌باشد.

صادقیان، بتول. ارزشیابی نشریه سلامت در انتقال الگوهای بهداشتی (ایده های مشترکین)، پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی افسانه مظفری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸.

تحقیق حاضر با عنوان «ارزشیابی نشریه سلامت در انتقال الگوهای بهداشتی (ایده های مشترکین)» انجام پذیرفته است. در فصل اول این رساله، به کلیات تحقیق و مفهوم سازی پرداخته شده است. در فصل دوم، به پشتوانه نظری و ادبیات پژوهش پرداخته شده است. فصل سوم مربوط به روش شناسی و متدولوژی تحقیق است. روش پژوهش، پیمایشی و کتابخانه‌ای بوده و تحقیق از نوع توصیفی می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق مشترکین نشریه سلامت می‌باشند. طرح نمونه شامل حجم نمونه ۴۰۰ نفری است که با استفاده از فرمول کوکران (شیوه برآورد حجم نمونه) و به روش نمونه گیری تصادفی ساده بدست آمده است. ابزار گردآوری اطلاعات برای بخش عملی پژوهش پرسشنامه بوده و جهت تعیین اعتبار و اعتماد پژوهش، از روش روایی صوری و پایایی آلفای کرونباخ بهره برده شده است که مقدار آن ۰.۷۸ بدست آمده که نشان از انسجام درونی نسبتا بالای ابزار اندازه گیری دارد. فصل چهارم، به تجزیه و تحلیل داده ها پرداخته، جداول یک بعدی و دوبعدی توصیف و تفسیر گردید و یازده فرضیه مورد آزمون قرار گرفت (از مدل آماری خی دو «جهت تعیین رابطه» و از ضریب کرامر جهت «تعیین شدت رابطه» استفاده شد) و با استفاده از نرم افزار اس.پی.اس. نتایج ذیل حاصل گردید: تمامی فرضیه های تحقیق با ۹۹٪ اطمینان پذیرفته شده‌اند، یعنی مشخص شد که، بین میزان اعتماد افراد به مطالب «نشریه سلامت» و پذیرش پیام‌ها و مطالب آن، بین علاقمندی افراد به موضوعات و میزان افزایش آگاهی آنها نسبت به آن موضوعات، بین نیازمندی افراد به دریافت اطلاعات در مورد موضوعات خاص و میزان پذیرش مطالب مربوط به آن موضوعات، بین مقدار فضای اختصاص داده شده به موضوعات و میزان پذیرش آنها از سوی مشترکین رابطه معنی داری وجود دارد و همچنین بین میزان مطالعه نشریه در طول هفته و تغییر رفتارهای بهداشتی مشترکین، بین میزان مطالعه نشریه در طول هفته و افزایش آگاهی افراد از بیماری‌ها، بین میزان مطالعه نشریه در طول هفته و افزایش آگاهی درباره روش‌های پیشگیری از بیماری‌ها، بین جنسیت مشترکین نشریه و میزان پذیرش مطالب از سوی آنها، بین سن مشترکین نشریه و میزان پذیرش مطالب از سوی آنها رابطه معنی داری وجود دارد، ضمناً بین سطح تحصیلات مشترکین نشریه و میزان پذیرش مطالب از سوی آنها و همچنین بین سطح درآمد مشترکین نشریه و میزان پذیرش مطالب نیز رابطه معنی داری وجود دارد.

التماسی، مهشید. طراحی دوره آموزش الکترونیکی خدمات مرجع برای کتابداران و اطلاع‌رسانان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی فاطمه فهیم‌نیا. دانشگاه تهران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، پاییز ۱۳۸۸

خدمات مرجع همواره از مهم‌ترین فعالیت‌ها و خدمات ارائه شده بوسیله کتابخانه‌ها بوده و هست، چرا که این خدمت با فطرت پرسش‌جوی انسان‌ها رابطه مستقیم دارد و در واقع موفقیت هر کتابخانه‌ای به میزان توفیق آن در زمینه خدمات مرجع و به تبع آن خدمات اطلاع‌رسانی وابسته است. البته این دسته از خدمات با ورود تکنولوژی‌های نوین دست‌خوش تغییرات فراوانی شده که به تبع آن نقش کتابداران نیز دچار تغییر خواهد شد. کتابداران و اطلاع‌رسانان باید خود را برای این تغییرات آماده سازند و این مهم جز با آموختن پیشرفت‌ها دسترس پذیر نخواهد بود. لذا، در این پژوهش به روش پیمایشی و با استفاده از مصاحبه ابتدا لزوم اجرای یک دوره

آموزشی ضمن خدمت برای کتابداران و نحوه ارائه این دوره مورد بررسی قرار گرفته است سپس پرسشنامه‌های حاوی ۸۳ سؤال در زمینه مهارت‌های مورد نیاز کتابداران و اطلاع‌رسانان در زمینه خدمات مرجع و اطلاع‌رسانی بود که پایایی و روایی آن در حد مطلوب و آلفای کرونباخ آن حدود ۰/۹ بود، چالش‌های موجود در زمینه خدمات مرجع را در کتابخانه‌های ایران با تکیه بر تعیین نقاط ضعف کتابداران و اطلاع‌رسانان کتابخانه‌های عمومی، دانشگاهی، و آموزشی مورد بررسی قرار گرفته است. علاوه بر این برای یافتن نواقص موجود در آموخته‌های علمی کتابداران دانشگاه دیده به مقایسه و تحلیل متون اصلی که در آموزش خدمات مرجع مورد استفاده قرار می‌گیرند پرداخته شده است.

بنابراین، سعی شده است تا از نتایج پرسشنامه مذکور و تحلیل متون یاد شده برای طراحی دوره‌ای آموزش مکمل و تعیین سرفصل‌های مورد نیاز کتابداران و اطلاع‌رسانان، در زمینه خدمات مرجع و اطلاع‌رسانی استفاده شود. جهت نمونه‌گیری از نمونه‌گیری طبقه‌بندی استفاده گردید که بر اساس تعداد کتابداران هر یک از انواع کتابخانه‌های مذکور تعدادی از کتابخانه‌ها به‌عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. و تحلیل نتایج حاصله در نرم‌افزار اس.پی.اس.اس. به این ترتیب انجام گرفته است: بر اساس طیف لیکرت به سؤالات مرتبط با هر یک از محورهای امتیاز داده شده است. نتایج حاصل نشان داد که ۰/۶۷ کتابداران خود را نیازمند دوره آموزشی ضمن خدمت برای خدمات مرجع می‌دانند و اغلب آنها نقاط ضعف خود را در زمینه خدمات مرجع نوین و فن‌آوری‌های اطلاعاتی و خدمات اطلاع‌رسانی معرفی نموده‌اند علاوه بر این ۰/۸۵ افراد نمونه ارائه الکترونیکی دوره آموزشی ضمن خدمت را برای ارائه سنتی آن ارجحیت داده‌اند. به علاوه تحلیل متون نشان داد که اغلب متون مورد بررسی به‌ویژه منابع فارسی زبان دارای نواقص بسیاری در زمینه آموزش خدمات مرجع هستند و کم‌تر به خدمات مرجع نوین پرداخته‌اند و جای تدوین تازه که ابعاد مختلف خدمات مرجع و اطلاع‌رسانی در بر گیرد را خالی نشان می‌دهد. و در نهایت دوره‌ای آموزش الکترونیکی خدمات مرجع از نتایج بدست آمده طراحی شده است تا به عنوان پیشنهادی در راستای نیل به هدف ارتقای کتابخانه‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

سلیمانی، حسین. بررسی میزان رضایت و عوامل موثر بر استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه تبریز. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی یعقوب نوروزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، سال ۱۳۸۸.

این پژوهش با هدف بررسی میزان سطح رضایت و عوامل موثر بر استفاده اعضای هیئت علمی دانشگاه تبریز از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته خریداری شده توسط دانشگاه مذکور، در سال تحصیلی ۸۷-۸۸ به انجام رسیده است. روش تحقیق از نوع پیمایشی - توصیفی است که جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه انجام گرفته است و انتخاب نمونه از بین افراد جامعه مورد پژوهش با روش تصادفی به نسبت جمعیت اعضای هیئت علمی هر دانشکده (تصادفی طبقه‌ای) صورت گرفت. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که پایگاه‌های اطلاعاتی آی.اس.آی. بیشتر از سایر پایگاه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد و کمترین میزان استفاده نیز مربوط به پایگاه آی.ای.ای. است. همچنین کمترین میزان رضایت از ویژگی‌های پایگاه‌های اطلاعاتی، عدم مرتبط بودن اطلاعات با موضوع درخواست و بالاترین سطح رضایت، به راحتی استفاده از پایگاه‌ها مربوط می‌شد. نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش نیز به این صورت بود که بین میزان استفاده از پایگاه‌ها و ساعات تدریس اعضای هیئت علمی رابطه معنی داری وجود دارد و همچنین در بین رتبه‌های مختلف علمی اعضا نیز از لحاظ میزان استفاده تفاوت‌های معنی داری وجود داشت.

سرتیپی یاراحمدی، رزیتا. کاربرد فن‌آوری اطلاعات در توانمندسازی شغلی کارکنان کتابخانه‌های منطقه ۵ دانشگاه آزاد اسلامی. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی دکتر محسن حمیدی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، سال ۱۳۸۸.

هدف پژوهش حاضر آگاهی از دیدگاه کارمندان کتابخانه‌های منطقه ۵ دانشگاه آزاد اسلامی در مورد نقش فناوری‌های اطلاعاتی در مورد عملکرد شغلی آنان و نشان دادن اهمیت و جایگاه تاثیر گذار فن‌آوری بر پیشرفت کاری و توانمندسازی آنها می‌باشد. لذا با مخاطب قرار دادن کلیه نیروهای شاغل اعم از مدیران، کارشناسان و کارمندان در مجموع نظرات ۶۵ نفر پاسخ‌گو در پژوهش مورد استفاده قرار گرفت. روش پژوهش توصیفی - پیمایشی و ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه می‌باشد. شاخص‌های مختلف توانمندسازی سازمانی مانند بهبود عملکرد، استقلال و آزادی کاری، افزایش مسئولیت، رضایتمندی شغلی، افزایش توان تصمیم‌گیری،

افزایش تنوع شغلی، مسئولیت پذیری و خودکنترلی و در نهایت توسعه و پیشرفت حرفه‌ای. مولفه‌هایی بودند که در شکل فرضیه پژوهش و پرسش‌های اساسی آن مطرح شدند. فرضیه پژوهش استفاده از فن‌آوری‌های اطلاعاتی را موجب بهبود عملکرد کارکنان کتابخانه‌های منطقه ۵ دانشگاه آزاد می‌داند. یافته‌ها نشان داد که کتابخانه‌های منطقه ۵ از حداقل ۵-۱ نفر نیرو بهره‌مند است؛ و (۶/۶۴ درصد) آنان در رشته کتابداری تحصیل کرده‌اند. (۷ درصد) آنان لیسانس هستند و در (۲/۶۹ درصد) موارد، در هر کتابخانه یک رایانه برای هر کارمند موجود است. از نرم‌افزارهای صفحه‌گسترده و اینترنت نزدیک $\frac{11}{44}$ جامعه پژوهش بهره می‌گیرند. ولی از نرم‌افزارهای کاربردی و شبکه‌های کامپیوتری بیش از (۵ درصد) استفاده می‌شود. امورات جاری کتابخانه‌ها مثل صدور کارت فهرست نویسی، کارت عضویت و پردازش تصاویر در اکثر موارد بالای (۷ درصد) استفاده را نشان می‌دهد. عوامل اثرگذار بر پیشرفت حرفه‌ای از قبیل کاهش اشتباهات، رضایتمندی شغلی، صرفه جویی مالی، سرعت ارائه خدمات بوسیله آزمون آماری تایید گردیدند. فرضیه پژوهش بوسیله مجموع پاسخ‌ها و آزمون‌های انجام شده مورد تاکید و تایید قرار گرفت.

درفشی، الهام. بازآفرینی آیین‌نامه‌های آموزشی به منظور بهبود کیفیت مدیریت آموزشی در دبیرستان‌های دخترانه و دوره پیش دانشگاهی شهر تهران مبتنی بر اصول مدیریت دانش. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی محمدرضا بهرنگی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸.

مدیریت دانش تلاش نوین قرن موسوم به دانایی، برای حفظ، هدایت و افزایش هدفمند سرمایه‌های دانشی سازمانها است و به این اشاره دارد که سرمایه‌گذاری در علم، بهترین و بیشترین سود را به بار می‌آورد. در این پژوهش به بازآفرینی آیین‌نامه‌های آموزشی به منظور بهبود کیفیت مدیریت آموزشی در مدارس متوسط نظری و دوره پیش دانشگاهی دخترانه شهر تهران در سال تحصیلی (۱۳۸۷-۱۳۸۸) مبتنی بر اصول مدیریت دانش پرداخته می‌شود. روش تحقیق زمینه‌یابی است و روش جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای، اسنادی و میدانی می‌باشد که با استفاده از دو پرسشنامه پژوهشگر ساخته پس از تایید استادان و متخصصان و تعیین مقدار پایایی در یک نمونه ۳۰ تایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ و نرم‌افزار اس.پی.اس.اس. (در وضعیت موجود و مطلوب ۰.۹۸ و ۰.۸۲) اندازه‌گیری شد. نمونه پژوهش شامل ۱۲۰ نفر از مدیران مدارس متوسطه و دوره پیش دانشگاهی دخترانه شهر تهران است که به صورت تصادفی منظم انتخاب شدند و دیدگاه آنها نسبت به موضوع مورد پژوهش بررسی شد. سپس اطلاعات بدست آمده با استفاده از روش‌های آماری توصیفی (میان، میانگین، جدول فراوانی و درصد و نمودار) و آمار استنباطی (آزمون تک‌گروهی، آزمون t دو گروه همبسته و تحلیل واریانس یک طرفه) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و نتایج نشان داد که: از دیدگاه نمونه‌های تحقیق تاثیر اصول مدیریت دانش در آیین‌نامه‌های آموزشی، بر بهبود کیفیت مدیریت آموزشی، در وضعیت موجود و

همچنین در وضعیت مطلوب بالاتر از حد مورد انتظار است و شکاف چشمگیری بین وضعیت موجود و مطلوب در تمامی اصول مدیریت دانش وجود دارد. از این رو جهت بهبود کیفیت مدیریت آموزشی، باید از اصول مدیریت دانش در آیین نامه‌های آموزشی، به منظور بهبود کیفیت مدیریت آموزشی استفاده نمود و بازآفرینی سرفصل‌های آیین نامه‌های آموزشی ضرورت دارد. با توجه به اینکه متغیرهای مختلفی در نتیجه تحقیق تاثیر گذارند لذا متغیرهایی مانند سن، میزان تحصیلات، رشته تحصیلی و سابقه کار نیز به عنوان متغیرهای کنترل مورد بررسی قرار گرفتند و نتایج حاصل از آزمون نشان داد که نمونه‌های دارای رشته تحصیلی و میزان تحصیلات متفاوت، نگرش یکسانی را نسبت به تاثیر اصول مدیریت دانش در آیین نامه‌های آموزشی بر بهبود کیفیت مدیریت آموزشی نشان دادند. نمونه‌های دارای سابقه کار ۱۰ سال به بالا، بیشتر از نمونه‌های دارای سابقه کار کمتر از ۱۰ سال، به تاثیر اصول مدیریت دانش (در تمامی ابعاد)، بر بهبود کیفیت مدیریت آموزشی اعتقاد دارند. نمونه‌ها در دامنه سنی ۳۶ تا ۴۰ سال، به تاثیر اصل «شناسایی دانش» و نمونه‌های دارای دامنه سنی بالاتر از ۴۱ سال به تاثیر اصول «توسعه و کاربرد دانش»، «اشتراک و تسهیم دانش» و «ارزیابی دانش» بر بهبود کیفیت مدیریت آموزشی تاکید دارند.

فخاری، احمد رضا. ارزیابی وبسایت‌های وزارتخانه‌های دولت جمهوری اسلامی ایران بر مبنای مؤلفه‌های ارزیابی اگوت. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی علی جلالی دیزجی. دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، تیر ۱۳۸۸

هدف این پژوهش ارزیابی کیفیت و خدمات وبگاه‌های ۲۰ وزارتخانه‌ی دولت ایران است. روش پژوهش پیمایشی است که از سه شیوه مشاهده، اندازه‌گیری و پرسش‌نامه برای گردآوری داده‌ها استفاده کرده است. به منظور ارزیابی و تعیین امتیازات وبگاه‌ها ابزار استاندارد به نام اگوت متشکل از شش مؤلفه و هجده زیر مؤلفه استفاده شده و برای تجزیه و تحلیل یافته‌ها از روش‌های آماری توصیفی و نرم‌افزار میکروسافت اکسل استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد که وضعیت کلی وبگاه‌ها در حد متوسطی است. در این بین دو مؤلفه امکانات و خدمات در وضعیت بسیار ضعیفی هستند، مؤلفه‌های امنیت و حفظ اطلاعات شخصی، مشارکت شهروندان و محتوا در وضعیت متوسط، و مؤلفه کاربردپذیری در وضعیت خوب قرار دارد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد فقط یک وبگاه از خط‌مشی حفظ اطلاعات و وبگاه دیگری از لایه اتصال امن برای امنیت اطلاعات کاربران استفاده کرده است؛ وضعیت استفاده از کوکی‌ها و امنیت داخلی اطلاعات در وزارتخانه‌ها به منظور امنیت وبگاه‌ها مناسب است؛ دسترسی معلولین به وبگاه‌ها در حدود ۲۵ درصد است؛ خوانایی وبگاه‌ها در حد مناسبی است؛ سبک وبگاه‌ها در وضعیت مناسبی است و اکثر وبگاه‌ها از صفحه سبک لایه‌سازی استفاده می‌کنند؛ وضعیت کلی ناوبری، کاربرپسندی و فرم‌های وبگاه‌ها مناسب است؛ به مقوله سازگاری با گذشته در ۳۰ درصد وبگاه‌ها توجه شده است؛ محتوای وبگاه‌ها از جمله بهترین مؤلفه‌هاست، با این حال ۵۰ درصد محتوای وبگاه‌ها با مؤلفه محتوای ابزار هماهنگی دارد؛ به خدمات به شهروندان و خدمات به مشاغل در وبگاه‌ها توجهی شایانی نشده است؛ به جنبه‌های مشارکت شهروندان در وبگاه‌ها توجه مناسبی شده است؛ دو سوم وبگاه‌ها برای کاربران صفحات شخصی ندارند و از بین بیست وبگاه‌ها فقط چهار وبگاه به نامه‌های الکترونیکی ارسال شده پاسخ داده‌اند.

شهبازی نیا، سعید. بررسی رابطه بین فرهنگ سازمانی و استقرار مدیریت دانش (مطالعه موردی: شرکت توزیع برق معاونت اجرایی شمال شرق تهران). پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی کرم اله دانش فرد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸.

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه بین دو متغیر فرهنگ سازمانی و مدیریت دانش در شرکت توزیع نیروی برق معاونت اجرایی شمال شرق تهران است. پنج مؤلفه تیم سازی، یادگیری، مذاکره و گفتگو، حمایت مدیریت عالی و ارتباطات به عنوان مؤلفه‌های فرهنگ سازمانی، و تبدیل ایده، ذخیره دانش، انتقال دانش و تولید دانش به عنوان مؤلفه‌های استقرار مدیریت دانش در نظر گرفته شده‌اند. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش کلیه کارکنان شرکت فوق‌الذکر در سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸ می‌باشند که تعداد آنها ۸۱ نفر است. ابزار اندازه‌گیری پرسشنامه فرهنگ سازمانی می‌باشد. ابزار پژوهش در این بررسی پرسشنامه‌ای محقق محور بود که پایایی آن بر اساس آلفای کرونباخ $\alpha = 0.83$ محاسبه و روایی آن به شیوه روایی محتوا بر اساس نظر اساتید صاحب‌نظر مورد تایید قرار گرفت. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری در سطح آمار توصیفی شامل جدول توزیع فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار، نمودارها و در سطح آمار استنباطی از آزمون نشانه (علامت) و جهت آزمون نهایی از آزمون معادلات ساختاری استفاده شده است. تجزیه و تحلیل

داده‌ها نشان داد که وضعیت تیم سازی، مذاکره و گفتگو، ارتباطات، حمایت مدیریت عالی و یادگیری در شرکت فوق‌الذکر به گونه‌ای است که زمینه لازم برای استقرار مدیریت دانش در سازمان مهیا نمی‌کند.

فرح‌بخش، مهدخت. مقایسه رتبه گروه‌های آموزشی دانشگاه‌های برتر ترکیه با دانشگاه تهران بر اساس عملکرد پژوهشی با استفاده از پایگاه اسکوپوس (بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۸). پایان‌نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی کیوان کوشا. دانشگاه تهران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، مهرماه ۱۳۸۸

هدف پژوهش حاضر، مقایسه رتبه گروه‌های آموزشی دانشگاه‌های برتر ترکیه با دانشگاه تهران بر اساس عملکرد پژوهشی آنها بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۸ است. فرضیه این تحقیق این است که گروه‌های آموزشی علوم دانشگاه تهران نسبت به سایر گروه‌های آموزشی این دانشگاه رتبه‌های برتری را به دست خواهند آورد. برای انجام این پژوهش از روش‌های تجزیه و تحلیل استنادی و علم‌سنجی استفاده شده است و از پنج شاخص برای رتبه‌بندی ۱۲ گروه آموزشی از حوزه‌های علوم، علوم پزشکی، علوم اجتماعی و علوم تربیتی از ۱۶ دانشگاه استفاده شده است که این شاخص‌ها عبارتند از: تعداد مقالات به ازای هر عضو هیئت علمی، تعداد استنادها به ازای هر عضو هیئت علمی، تعداد استنادها با حذف خوداستنادی‌ها به ازای هر عضو هیئت علمی، هرش^۱ ایندکس به ازای هر عضو هیئت علمی و تعداد استنادها به ازای هر مقاله، یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که در جدول‌های رتبه‌بندی گروه‌های آموزشی، گروه‌های آموزشی شیمی تجزیه، شیمی آلی، شیمی معدنی و زیست‌شناسی گیاهی دانشگاه تهران رتبه‌بندی برتر را به دست آورده‌اند، پنج گروه آموزشی دیگر از دانشگاه تهران رتبه‌های میانی را کسب کرده‌اند و سه گروه آموزشی باقی مانده، پایین‌ترین رتبه را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین این نتایج نشان می‌دهد که گروه‌های آموزشی مختلف از یک دانشگاه از حوزه‌های گوناگون، رتبه‌های متفاوتی را به دست آورده‌اند و چنین نیست که همه گروه‌های آموزشی یک دانشگاه رتبه‌های برتر یا رتبه‌های نهایی را به خود اختصاص داده باشند. بنابراین، یک دانشگاه می‌تواند در حوزه‌های مختلف، دارای توانمندی‌های گوناگونی باشد. این یافته‌ها، فرضیه پژوهش را تأیید می‌کنند و نتایج این پژوهش می‌تواند مقدمه‌ای برای جایگزینی رتبه‌بندی بین‌المللی دانشگاه‌ها با رتبه‌بندی گروه‌های آموزشی باشد.

خمسه، اصغر. بررسی استنادها به منابع وب در مقاله‌های منتشر شده مجله‌های علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی موجود در آی.اس.آی طی سال‌های ۲۰۰۵-۲۰۰۸. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی زهرا موسوی‌زاده. دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، پاییز ۱۳۸۸

پژوهش حاضر به منظور بررسی استنادها به منابع وب در مقاله‌های منتشر شده مجله‌های علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی نمایه شده در آی.اس.آی در سال‌های ۲۰۰۵-۲۰۰۸ انجام شده و در آن کوشش شده است با

تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده، میانگین تعداد مقاله‌ها، تعداد اسنادها به منابع چاپی و اسنادها به منابع وب در هر مقاله، نوع زبان، استاندارد استناد، نوع فایل، نوع دامنه، ثبات و پایداری و نیم‌عمر منابع وب استناد شده مشخص گردد. جهت انجام این پژوهش از روش تحلیل استنادی استفاده شده است. جامعه پژوهش، چهار مجله علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی Library (JMLA)، Journal of the Medical Library Association (JMLA)، Journal of the Association Resources & Technical Services (LRTS)، Library Trends (LT)، Journal of the Association for Information Systems (JAIS) نمایه شده در آی.اس.آی. می‌باشد. ابزار گردآوری داده‌ها، اینترنت بوده و تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای اکسل و اس.پی.اس.انجام شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که در کل مجله‌ها، ۸۱/۰۲ درصد مقاله‌ها دارای استناد به منابع وب هستند. از میان مجله‌های مورد بررسی مجله LT با ۱۱۵۳، بیشترین استناد به منابع وب را دارا می‌باشد. میانگین اسنادها به منابع چاپی و اسنادها به منابع وب برای هر مقاله، به ترتیب ۲۹/۱ و ۴/۶ اسناد بوده است. همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد که تقریباً تمام اسنادها به منابع انگلیسی زبان می‌باشد. نتایج پژوهش مشخص کرد که اکثر نویسندگان استانداردهای پیشنهادی مجله‌های مورد بررسی را برای ایجاد اسنادها رعایت کرده‌اند. بررسی نشانی‌های اینترنتی از نظر دامنه و نوع فایل نشان داد که دامنه org و فایل‌های HTML بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین دامنه‌های edu، ac و gov دارای ثبات و ماندگاری بیشتری در مقایسه با دامنه‌های دیگر بوده‌اند. در اولین بررسی ۶۴/۴۶ درصد اسنادها به منابع وب دسترس پذیر بودند، که این میزان بعد از جستجو در گوگل بعد از دو هفته به ۷۵/۴۸ درصد رسید. علاوه بر این یافته‌های پژوهش نشان داد که میانگین نیم‌عمر منابع استناد شده در مجله‌های مورد بررسی ۳/۸ سال است

مهدوی، محمد. طراحی الگوی سنجش آمادگی سازمانی در جهت سازمان دانش محور (مدیریت دانش) مورد کاوی مرکز توسعه فناوری های نوین. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی الهوردی تقوی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ۱۳۸۷-۱۳۸۸.

هدف از این تحقیق تدوین مدلی جهت سنجش میزان آمادگی سازمانی برای نیل به دانش بنیان شدن می‌باشد. منظور از آمادگی در مدیریت دانش توانایی یک سازمان، بخش یا گروه کاری برای پذیرش، استفاده و سود بردن موفقیت آمیز از مدیریت دانش است. این تحقیق از نوع توصیفی پیمایشی بوده و مدلی برای سنجش میزان آمادگی سازمانی در مدیریت دانش طراحی شده که مورد سنجش خبرگان قرار گرفته است. این مدل پس از تایید خبرگان و انجام اصلاحات لازم مشتمل بر ۲۱ معیار فرعی و ۵ معیار اصلی رهبری، کارکنان، فرهنگ، فرایند و فناوری گردید. پایایی مدل به دو روش آلفای کرونباخ و روش دو نیمه کردن مورد سنجش و تایید قرار گرفت. در روش دو نیمه کردن ضریب پایایی کل آزمون ۰/۹۳۱ و در روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷۷ گردید. بر این اساس پرسشنامه ای مشتمل بر ۵۳ پرسش طراحی و در جامعه آماری مرکز توسعه فناوری‌های نوین توزیع گردید که

۶۰٪ آن بازگردانده شد. پاسخ‌های دریافتی مورد آزمون علامت قرار گرفته و با کمک نمودارهای توصیفی و نمودار رادار وضعیت مرکز در هر یک از معیارها مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از تحقیق نشان می‌دهد که مرکز در معیارهای «سودمندی» و «تناسب در اهداف» وضعیت مطلوبی دارد و در سایر عوامل از وضعیت مناسبی برخوردار نمی‌باشد. در نهایت بر اساس نتایج حاصل شده پیشنهاداتی ارائه گردیده است.

بردستانی گناوه، مرضیه. مطالعه شیوه‌های کسب اطلاعات علمی و فنی توسط متخصصان و پژوهشگران شرکت ملی نفت ایران و ارائه راهکارهای مناسب. پایان نامه دکتری، به راهنمایی صدیقه محمد اسماعیل، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸.

هدف پژوهش حاضر، آگاهی از چگونگی شیوه‌های کسب اطلاعات علمی و فنی توسط متخصصان و پژوهشگران شرکت ملی نفت ایران است. روش پژوهش، پیمایشی-تحلیلی و ابزار مورد استفاده پرسشنامه است. جامعه آماری مورد مطالعه نمونه‌ای به تعداد ۳۸۸ نفر از متخصصان شرکت ملی نفت ایران است. تحقیق حاضر چگونگی کسب اطلاعات افراد را بر اساس ویژگی‌های مدل الیس (۱۹۹۳) مورد بررسی قرار می‌دهد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد افراد مورد مطالعه در مرحله آغاز با استفاده از «موتورهای جستجو و سایت‌های اینترنت» و همچنین «سوال از افراد مطلع و کلیدی» به جستجوی اطلاعات مورد نیازشان می‌پردازند. بیشتر افراد مورد مطالعه از طریق «پیگیری منابع اولین متون معتبر یافته‌شده» از ویژگی پیوندیابی استفاده می‌کنند. یافته‌ها نشان می‌دهد افراد ویژگی مرور اجمالی را با استفاده از «مرور سایت‌های اینترنتی مرتبط با موضوع» و «استفاده از چکیده و خلاصه‌های منابع الکترونیکی» انجام می‌دهند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد افراد در ویژگی تمایزیابی، «مرتبط بودن منبع اطلاعاتی با موضوع مورد نظرشان» را به عنوان معیاری مهم عنوان نموده‌اند. پس از آن به ترتیب روزآمد بودن اطلاعات منبع، اعتبار منبع و دسترسی آسان به ترتیب مهم‌ترین معیارهای انتخاب منابع اطلاعاتی می‌باشند. در ویژگی نظارت، افراد برای روزآمدسازی اطلاعات به ترتیب از طریق استفاده از منابع الکترونیکی، مشورت با همکاران متخصص و کتاب‌های تخصصی جدید بهره می‌گیرند. نتایج پژوهش همچنین نشان می‌دهد بیشتر افراد مورد مطالعه در ویژگی استخراج، استفاده از «فهرست مندرجات برای دستیابی به مطالب» عنوان نموده‌اند. در ویژگی واریسی بیشتر افراد برای اطمینان از صحت و درستی اطلاعات به دست آمده، آن اطلاعات را با چند منبع معتبر در همان زمینه مقایسه می‌کنند. در مورد ویژگی اتمام، هدف بیشتر افرادی که اطلاعات مورد نیازشان را در مراحل پایانی کار بدست می‌آورند، جمع بندی کلیه مطالب گردآوری شده می‌باشد. یافته‌های تحقیق حاضر نشان می‌دهد در متغیرهای نظارت، اتمام، تمایزیابی منابع، تمایزیابی الکترونیکی و مجموع تمایزیابی‌ها بین متخصصان و پژوهشگران مرد و زن تفاوتی دیده نمی‌شود. یافته‌ها همچنین نشان می‌دهد از نظر مدرک تحصیلی، متخصصان و پژوهشگران با سطوح سه گانه مدرک تحصیلی (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری) از نظر متغیرهای فوق الذکر متفاوت نیستند. از نظر سابقه خدمت نتایج تحلیل واریانس یک راهه نشان می‌دهد بین متخصصان و پژوهشگران با سابقه خدمت کمتر از ۵ سال، ۵ تا ۱۰ سال، ۱۰ تا ۲۰ سال و بالاتر از ۲۰ سال از نظر متغیرهای نظارت، اتمام، تمایزیابی منابع، تمایزیابی الکترونیکی و مجموع تمایزیابی‌ها تفاوت دیده نمی‌شود.

نعمتی لقمجانی، سمیه. سنجش اضطراب کتابخانه‌ای در دانشجویان مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشکده علوم توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی نجلا حریری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۸.

هدف از انجام این تحقیق، تعیین و تشریح وضعیت اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشکده علوم توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران است. این پژوهش با استفاده از روش پیمایشی به بررسی وضعیت اضطراب کتابخانه‌ای و معیارهای فرعی آن با توجه به جنسیت، مقطع تحصیلی و پایه‌های تحصیلی مختلف در دانشجویان مورد بررسی می‌پردازد. نمونه مورد نظر تحقیق به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شده است که شامل ۲۱۱ نفر از دانشجویان زن و مرد دوره‌های روزانه مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشکده علوم توانبخشی می‌باشد. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شده است. که این پرسشنامه برگرفته از مقیاس اضطراب کتابخانه‌ای باستیک می‌باشد و پس از ترجمه و ویرایش مقیاس، پایایی و روایی آن مورد آزمون قرار گرفته است. در راستای پاسخ‌گویی به سوالات تحقیق،

روش‌های آماری تحلیل واریانس، آزمون t، آزمون کای دو مورد استفاده قرار گرفت. یافته‌ها در زمینه بررسی تفاوت‌های جنسیتی در اضطراب کتابخانه‌ای نشان داد که میان دانشجویان زن و مرد در این زمینه تفاوت معناداری وجود ندارد. در مقایسه معیارهای فرعی اضطراب کتابخانه‌ای در دو جنس، از لحاظ معیار فرعی موانع کارکنان تفاوت معناداری مشاهده شد، به این ترتیب که میانگین اضطراب کتابخانه‌ای در معیار فرعی موانع کارکنان در مردان بیشتر از زنان است. نتایج تحلیل واریانس در مورد بررسی تفاوت اضطراب کتابخانه‌ای در دانشجویان مورد بررسی در ارتباط با پایه‌های تحصیلی مختلف روشن ساخت که میانگین اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان پایه‌های تحصیلی مختلف هیچ‌گونه تفاوت معناداری ندارد. نتایج آزمون t نیز تفاوت معناداری را در اضطراب کتابخانه‌ای و معیارهای فرعی آن در دانشجویان مورد بررسی بر حسب مقطع تحصیلی نشان نداد. بر اساس این یافته‌ها و با در نظر گرفتن سطوح اضطراب کتابخانه‌ای که در این پژوهش تعریف شده است، اضطراب کتابخانه‌ای دانشجویان مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشکده علوم توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران در سطح متوسط قرار می‌گیرد.

جعفری، فاطمه. بررسی کاربرد نشریات در تولیدات علمی اعضای هیئت علمی دانشکده‌های علوم انسانی دانشگاه‌های تهران و شیراز طی سال‌های ۲۰۰۷-۱۹۹۸. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی کیوان کوشا. دانشگاه تهران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، تیرماه ۱۳۸۸

هدف اصلی این پژوهش، بررسی کاربرد نشریات ادواری در تولیدات علمی اعضای هیئت علمی دانشکده‌های علوم انسانی دانشگاه‌های تهران و شیراز طی یک دوره ده‌ساله تا پایان سال ۲۰۰۷ میلادی است. جامعه آماری این پژوهش شامل تعداد ۴۱۴۶ استناد برگرفته از ۱۶۶ عنوان مقاله (۳۰۷۹ استناد مربوط به ۱۱۵ عنوان مقاله اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران و ۱۰۶۷ استناد متعلق به ۵۱ عنوان مقاله اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز) نمایه شده در نمایه‌نامه استنادی هنر و علوم انسانی^۲ و نمایه‌نامه استنادی علوم اجتماعی^۳، web of science و همچنین تعداد ۴۸۸ عضو هیئت علمی (۳۹۱ عضو هیئت علمی دانشگاه تهران و ۹۷ عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز) می‌باشند که طی ده سال مورد مطالعه در هر یک از دو دانشگاه شاغل به خدمت بوده‌اند. این پژوهش به روش تحلیل استنادی انجام شده و از آمار توصیفی برای تحلیل نتایج و از نرم‌افزار Excel برای ترسیم نمودارها استفاده شده است. مجلات هسته نیز بر اساس قانون برادفورد معرفی شدند. یافته‌های پژوهش نشان دادند که بیش از ۵۰٪ استنادها در تولیدات علمی اعضای هیئت علمی دانشکده‌های علوم انسانی هر یک از دو دانشگاه مربوط به نشریات ادواری است. در دانشگاه تهران اعضای هیئت علمی ۴۵٪ رشته‌ها و در دانشگاه شیراز اعضای هیئت علمی ۷۵٪ رشته‌ها به نشریات ادواری بیش از سایر منابع اطلاعاتی استناد کرده بودند که این امر بیانگر وجود تفاوت میان رشته‌ای است. در دانشگاه تهران (۴۶٪) و در دانشگاه شیراز (۵۳٪) از نشریات ادواری مورد استناد در JCR^۴ نمایه شده‌اند، همچنین مقایسه میانگین ضریب تأثیر مجلات هسته و میانگین ضریب مجلات CR^۵ در رشته‌های مربوطه می‌باشند. وضعیت زبانی نشریات ادواری مورد استناد نشان داد که اعضای هیئت علمی هر دو دانشگاه بیشتر از نشریات انگلیسی زبان در تولیدات علمی خود استفاده کرده‌اند و بررسی میزان مطابقت میان فهرست نشریات پر استناد و مجموعه نشریات خریداری شده توسط هر یک از دو دانشگاه نشان داد که اعضای هیئت علمی دانشکده‌های علوم انسانی دانشگاه شیراز بیشتر از نشریاتی در تولیدات علمی خود استفاده کرده‌اند که از لحاظ فیزیکی دسترسی‌پذیرتر بوده‌اند اما در دانشگاه تهران میزان استناد به مجلات انگلیسی غیر موجود در کتابخانه‌های این دانشگاه توسط اعضای هیئت علمی دانشکده‌های علوم انسانی، بیش از مجلات انگلیسی موجود در دانشگاه است.

تروهید، نفیسه. بررسی تطبیقی وب سایت دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران بر اساس معیارهای ارزیابی موجود در متون و منابع مرتبط. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی علیرضا اسفندیاری مقدم، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، سال ۱۳۸۸.

اینترنت، یک شاهراه اطلاعاتی است که امکانات و ابزارهای گوناگونی را برای تبادل اطلاعات و منابع عظیم دانش فراهم کرده است. در این میان وب سایت‌های دانشگاهی با توجه به ایفای نقش حیاتی در تبادل اطلاعات علمی و ارائه خدمات آگاهی‌رسانی به دانشگاهیان از اهمیت بالایی برخوردار است. هدف اصلی این تحقیق، بررسی و شناخت وضعیت وب سایت دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران بر اساس معیارهای ارزیابی است. برای تهیه سیاهه کنترل (چک لیست) از روش کتابخانه‌ای (مطالعه متون و منابع مربوط به این حوزه) استفاده شده

است. بررسی وضعیت وب سایت‌ها به صورت مستقیم است و از این طریق به گردآوری اطلاعات پرداخته شده است. جامعه پژوهش را وب سایت دانشگاه‌های علوم پزشکی مراکز استانها تشکیل داده است. لازم به ذکر است که وب سایت‌های مورد بررسی فقط وب سایت‌های فارسی می‌باشد. این سیاهه دارای ۳۲ وب سایت است که ۴ دانشگاه مربوط به تهران و بقیه مربوط به سایر شهرها می‌باشد. در کل دارای ۵ معیار و ۳۵ مولفه می‌باشد.

فضیلت، مریم. بررسی روابط بین ویژگی‌های عناصر آموزشی مدرسه با وضعیت کتابخانه‌های آموزشگاهی تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، به‌راهنمایی فاطمه فهیم‌نیا. دانشگاه تهران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، بهار ۱۳۸۸

هدف اصلی پژوهش حاضر کشف روابط موجود بین تعدادی از عناصر آموزشی مدرسه (مدیر، کتابدار، و دبیر) با وضعیت کتابخانه آموزشگاهی، و هدف فرعی آن کشف رابطه بین سطح آموزشی مدارس با وضعیت کتابخانه آموزشگاهی می‌باشد. جامعه مورد مطالعه، مدارس متوسطه دخترانه منطقه ۶ (نماینده مناطق مطلوب آموزشی تهران) و ۱۵ (نماینده مناطق نامطلوب آموزشی تهران)، و روش پژوهش از نوع پیمایشی می‌باشد. داده‌ها از طریق ۴ پرسشنامه (بررسی وضعیت کتابخانه، بررسی ویژگی‌های مدیر، کتابدار، و دبیر) جمع‌آوری شده‌اند. ارزیابی پرسشنامه بررسی وضعیت کتابخانه از نمره ۱۰۰ می‌باشد. کتابخانه‌های مورد بررسی به‌طور متوسط، حدود ۴۸ نمره از ۱۰۰ کسب کرده‌اند. این بدان معناست که وضعیت کتابخانه‌های مورد بررسی نزدیک به ۵۰ درصد وضعیت مطلوب قراردادی این پژوهش می‌باشد. جهت بررسی رابطه بین ویژگی‌های عناصر آموزشی با وضعیت کتابخانه مدرسه از آزمون همبستگی اسپیرمن استفاده شده است. تنها بین دو ویژگی از کتابداران و یک ویژگی از دبیران مدارس با وضعیت کتابخانه مدرسه رابطه معنی‌دار کشف شده است. بین میزان رضایت کتابداران از کتابخانه مدرسه خود و گذراندن دوره آموزشی کوتاه مدت کتابداری توسط آنها، و نیز بین روش تدریس دبیران با وضعیت کتابخانه مدرسه ارتباط معنی‌دار وجود دارد. همچنین نتیجه انجام آزمون t بین نمرات کتابخانه‌ها در دو منطقه آموزشی ۶ و ۱۵ نشان داد که اختلاف معنی‌داری بین آنها وجود ندارد. بنابراین بین سطح آموزشی و وضعیت کتابخانه آموزشگاهی رابطه معنی‌داری کشف نشده است.

عبدی آذر، شهرام. بررسی ارگونومیک و آسیب‌های جسمانی ناشی از محیط کار کتابداران کتابخانه‌های مرکزی دانشگاهی مستقر در شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، به‌راهنمایی فهیمه باب الحوائجی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸.

این پژوهش به روش توصیفی و با عنوان «بررسی ارگونومیک و آسیب‌های جسمانی ناشی از محیط کار کتابداران کتابخانه‌های مرکزی دانشگاهی مستقر در شهر تهران» جامعه پژوهش شامل ۱۳ کتابخانه مرکزی دانشگاه‌های دولتی شهر تهران بود که در پیوست لیست آن موجود می‌باشد. ابزار گردآوری اطلاعات این پژوهش پرسشنامه بود و اطلاعات به دست آمده از پرسشنامه، جهت پاسخ‌گویی به سوالات پژوهش با استفاده از جداول آماری دو بعدی و نمودارها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. خلاصه‌ای از نتایج تحقیق به شرح ذیل می‌باشد. انواع آسیب‌های جسمانی ناشی از کار به ترتیب فراوانی در کتابداران عبارتند از: در گردن (۵۳٪)، شانه و کتف (۴۲٪)، چشم (۳۹٪)، دست و مچ (۳۸٪)، پشت فوقانی (۲۹٪)، انگشتان (۲۶٪)، ران و زانو (۲۵٪)، پشت تحتانی (۱۵٪)، سر (۱۲٪) ... و بالاخره گوش (۵٪) می‌باشد که ناحیه گردن، شانه، چشم و دست بیشتر از بقیه می‌باشد. کتابداران آسیب دیده ناشی به تفکیک نوع کار و محل کار عبارتند از: خدمات فنی (۳۲٪) بیشترین، در بخش اطلاع‌رسانی (۲۵٪)، در بخش تهیه و سفارش (۱۶٪)، در بخش امانت (۱۴٪)، در بخش منابع دیداری و شنیداری (۵٪) و ... بیشترین عوامل موثر بر آسیب‌های ناشی از کار به ترتیب فراوانی عبارتند از: استاندارد نبودن تجهیزات (۲۶٫۵٪)، زیاد نشستن پای کامپیوتر (۱۹٪)، کار زیاد (۱۶٪)، جابجایی کتاب (۱۵٪)، بی‌حرکی (۱۳٪)، گرد و خاک (۶٪)، سر پا ایستادن و حرکت (۳٪) و ... در این بررسی فاکتورهای مختلفی از قبیل جنسیت، سابقه کار، بخش محل کار، ساعت کار با کامپیوتر، استاندارد بودن محیط کار و میزان تحصیلات در رابطه با ایجاد آسیب‌های جسمانی مورد بررسی قرار گرفتند. با در نظر گرفتن یافته‌های پژوهش و جمع‌بندی آنها، مواردی از قبیل طراحی مناسب محیط کار با توجه به استانداردهای موجود، برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه ارگونومی و نصب پوسته‌های آموزشی در محل کار، تقسیم و گردش کار نصب نرم‌افزار آموزشی تمرینات کششی پیشنهاد می‌گردید.

عابدی، ایران. مقایسه نیاز اطلاعاتی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های بوعلی سینا همدان، رازی کرمانشاه و بین المللی امام خمینی (ره) قزوین با مجموعه‌سازی نشریات کتابخانه مرکزی این دانشگاه‌ها بر اساس انتشارات آنها در ISI, Scopus از سال ۱۹۹۰-۲۰۰۷. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی محمد رضا قانع، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، سال ۱۳۸۸.

هدف پژوهش مقایسه نیازهای اطلاعاتی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های بوعلی سینا همدان، رازی کرمانشاه و بین المللی امام خمینی (ره) قزوین با مجموعه‌سازی نشریات کتابخانه‌های مرکزی این دانشگاه‌ها، با توجه به میزان استفاده از مجموعه مجله‌های کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه مربوطه، جهت چاپ مقاله در آی.اس.آی. و اسکوپوس می‌باشد. روش پژوهش کتابسنجی از نوع تحلیل استنادی عمودی است و ابزار گردآوری اطلاعات آن پایگاه‌های اطلاعاتی آی.اس.آی. و اسکوپوس است.

بهاری موفق، زهره. بررسی تطبیقی نتایج جستجوی کلید واژه‌های تخصصی پزشکی در موتورهای ابرموتورهای کاوش وب. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی علیرضا اسفندیاری مقدم، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، سال ۱۳۸۸.

تحقیق حاضر بر آن است تا به ارزیابی میزان همپوشانی بین ابرموتورهای کاوش و موتورهای کاوش از نظر بازایی اطلاعات پزشکی از طریق کلید واژه‌های تخصصی بر گرفته از مش^۵ و نیز ارزیابی امکانات جستجوی موجود در موتورهای ابرموتورهای کاوش بپردازد. روش تحقیق حاضر از نوع توصیفی-تطبیقی است. جامعه مورد پژوهش شامل موتورهای کاوش و ابرموتورهای کاوش عمومی وب است. در ارزیابی امکانات جستجوی موجود در موتورها ۸ موتور و ابرموتورهای کاوش ۱۹ ابرموتور و در ارزیابی میزان همپوشانی نتایج ۴ موتور کاوش یاهو، لایو سرچ^۶، گوگل، اسک^۷ و ۶ ابرموتور داگ‌پایل^۸، اینفو^۹، لذیتو^{۱۰}، زپ‌متا^{۱۱}، متاکراولر^{۱۲}، وب‌کراولر^{۱۳} مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات گردآوری شده به وسیله فرمولهای طراحی شده مشاور آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

اردلان افتخاری، سامیه. ارزیابی کمی و کیفی نشریه کتابداری و اطلاع رسانی آستان قدس رضوی از بهار ۷۷ تا بهار ۸۷. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی مظفر چشمه سهرابی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، سال ۱۳۸۸.

هدف از این پژوهش ارائه نمایی کلی از روند حاکم بر شمارگان منتشر شده مجله کتابداری و اطلاع رسانی آستان قدس رضوی از بهار ۷۷ تا بهار ۸۷ بوده است. برای اینکار از ۱۲ پارامتر سهم مشارکت نهادها، رتبه‌ها و مدارک علمی نویسندگان مقالات، سهم مقالات بر حسب منبع استخراجی آنها، میزان مشارکت گروه‌های علمی تخصصی، روشها و تکنیکهای بکار گرفته شده در مقالات، منابع و مآخذ مقالات منتشر شده در نشریه، سهم موضوعی مقالات، کیفیت جلد و صحافی شمارگان مختلف نشریه، شیوه دسترسی به شمارگان نشریه، درصد مقالات خارج از کشور چاپ شده در نشریه، بررسی دستاوردهای نشریه و تعیین روند حاکم بر شمارگان منتشر شده نشریه کتابداری و اطلاع رسانی آستان قدس رضوی از نظر شمار مقالات چاپ شده در نشریه به تفکیک سال، استفاده شده است.

یاسمی، عباس. امکان سنجی خدمات تحویل مدرک در کتابخانه‌های تخصصی شهر کرمانشاه. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی مهرداد نیکنام، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، سال ۱۳۸۸.

پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت صفحات وب کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی در مراکز استان‌ها با استفاده از روش پیمایشی و از نوع توصیفی صورت گرفته است. در این پژوهش، ابتدا گزینه‌هایی در سه دسته معیارهای کلی محتوای صفحه اصلی، جستجو و تحقیق. امانات کاربران شامل ۳۳ گزینه تدوین گردید و سپس صفحات وب کتابخانه‌ها ارزیابی شده و بر اساس این گزینه‌ها مورد مطالعه قرار گرفت. در مجموع یافته‌های پژوهش نشان داده است که از مجموع ۳۳ دانشگاه تعداد ۱۱ دانشگاه دارای صفحه وب کتابخانه هستند و ۳۳٫۶۰ درصد عوامل اطلاعاتی مورد بررسی توسط جامعه پژوهش رعایت شده است. کتابخانه‌های دانشگاه آزاد اسلامی کرمانشاه (حایز رتبه اول)، دانشگاه آزاد اسلامی رشت (حایز رتبه دوم) و دانشگاه‌های آزاد اسلامی تبریز و زنجان (حایز رتبه سوم) به ترتیب از نظر میزان رعایت عوامل در صدر قرار دارند.

عسگری، عصمت. بررسی میزان انطباق چکیده فارسی پایان نامه های دوره دکتری عمومی دانشگاه علوم پزشکی اراک با استانداردهای چکیده نویسی (ایزو ۲۱۴) در سالهای ۱۳۸۷-۱۳۷۸. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی احمد شعبانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، سال ۱۳۸۸.

رعایت استانداردهای چکیده نویسی در بازبایی اطلاعات نقش بسیار مهمی ایفا می کنند. هدف پژوهش حاضر بررسی میزان رعایت استانداردهای چکیده نویسی (ایزو ۲۱۴) در چکیده‌های فارسی پایان‌نامه‌های دوره دکتری عمومی دانشگاه علوم پزشکی اراک از سال ۱۳۸۷-۱۳۷۸ است. برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز با مراجعه و مشاهده مستقیم و تهیه چک لیست مربوط به استانداردهای بین المللی ایزو در چکیده نویسی استفاده شده است. جامعه مورد مطالعه ۳۲۸ مورد از چکیده های فارسی پایان‌نامه‌های دوره دکتری عمومی دانشگاه علوم پزشکی اراک می‌باشد. در این پژوهش از روش تحلیل محتوا و آمار توصیفی مشتمل بر فراوانی، درصد، جدول، و نمودار و از آمار استنباطی به منظور معناداری میزان رعایت استاندارد پایان‌نامه‌ها در سال‌های مختلف مبتنی بر آزمون کای اسکور بهره جویی شد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پی‌نوشت‌ها:

- 1 Hirsch
- 2 . Art & Humanities Citation Index (A & HCI)
- 3 . Social Science Citation Index (SSCI)
- 4 . Journal citation report
5. MESH
6. Live Search
7. Ask
8. Dogpile
9. Info
10. Izito
11. ZapMeta
12. Metacrawler
13. WebCrawler